

Pest protocol

Doel van dit pestprotocol

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag vind je bij kinderen van alle leeftijden en in alle bevolkingsgroepen. Pesten komt op iedere school voor, ook bij ons. Pesten kan (langdurige) gevolgen hebben voor de verdere ontwikkeling van het kind. Het is een probleem dat wij op onze school serieus aanpakken.

Het is belangrijk dat pesten door alle direct betrokken partijen als probleem wordt gezien: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

Dit pestprotocol heeft de volgende doelen:

- ❖ Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- ❖ Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;
- ❖ Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Het probleem dat pesten heet

Wat is pesten?

Pesten is een ongelijkwaardige strijd van een groep tegen een enkeling.

Zo kan er sprake zijn van (bij voortduring) uitgescholden, getreiterd, geslagen, geschopt of geïsoleerd en genegeerd worden. Bij pesten zijn bepaalde kinderen continu het slachtoffer. Hoe zij zich gedragen, wat zij ook doen, de pesters vinden altijd wel weer een aanleiding om te pesten. Van pesten hebben veel kinderen last: natuurlijk de kinderen die gepest worden, maar ook de kinderen die het zien gebeuren. Zelfs de pesters (meestal zijn ze met een groep) kunnen last hebben van hun gepest. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Pestgedrag kan zich manifesteren door bijvoorbeeld:

- ❖ altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- ❖ zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- ❖ een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- ❖ briefjes doorgeven
- ❖ beledigen
- ❖ opmerkingen maken over kleding
- ❖ isoleren
- ❖ buiten school opwachten, slaan, schoppen, duwen, trekken, spugen, krabben
- ❖ op weg naar huis achterna rijden

- ❖ naar het huis van het slachtoffer gaan
- ❖ bezittingen afpakken, verstoppen of stuk maken
- ❖ schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- ❖ imiteren, najouwen, dreigen, dwingen om iets af te geven of te doen
- ❖ negeren, uitsluiten, buiten sluiten
- ❖ pesten via sociale media (zie protocol sociale media)

Preventie van pesten

- ❖ Een veilige omgeving
 Binnen onze school is veel aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen vanaf groep 1 dat je rekening met elkaar moet houden. We leren respect voor elkaar en elkaars werk en zorg voor elkaar.
 Dit doen we o.a. door (2)-wekelijks een sociaal-emotioneel onderwerp aan de orde (bijvoorbeeld met behulp van "SOEMO-kaarten", "Trefwoord" of de kleutermethode "een doos vol gevoelens").
- ❖ Openheid
 Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voorkomt, maar ook tussendoor. Ook andere werkvormen zijn denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten best bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als het hun gebeurt, of als ze zien dat het een ander gebeurt. Ze moeten weten dat praten geen klikken is.
- ❖ Voorbeeldfunctie
 Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- ❖ Regels
 We hanteren duidelijke regels, die voor alle leerlingen van de school gelden en die precies aangeven wat we wel en niet tolereren. Dit zijn de basisregels:
 1. ik accepteer iemand zoals hij of zijn is
 2. ik respecteer andermans spullen
 3. Iemand wil iets zeggen; ik luister

4. Door te praten los ik problemen op
5. Als ik "stop" zeg, moet de ander stoppen. Ik draai me om en loop weg.
6. Iedereen is verantwoordelijk voor de goede sfeer in de groep (kinderen hebben de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten).

Deze regels komen gedurende het schooljaar aan de orde in vergaderingen, door het opnemen in de schoolgids, door ze zichtbaar te maken binnen de school en/ of in de klassen en door ze te bespreken met leerlingen en waar nodig met ouders.

Jaarlijks geven de kinderen in hun eigen groep een aanvulling op deze vastgestelde basisregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Groepsregels komen regelmatig terug in klassengesprekken. Iedere maand wordt 1 regel als regel van de maand gekozen. De regel wordt die maand extra benadrukt en opgehangen in de klas en bij de ingang.

❖ **Communicatie binnen het team**

De groepsleerkrachten praten regelmatig in het team over pesten. Ze wijzen elkaar op situaties die ze gesignaleerd hebben of hebben vernomen via derden.

❖ **Communicatie tussen team en ouders**

Ouders moeten het gevoel hebben dat ze bij het team terecht kunnen wanneer ze vermoedens hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid om uit te zoeken hoe het zit. Hierna kunnen de bevindingen weer met de ouders worden besproken. Het is belangrijk dat ieder lid van het team de ouder verwijst naar de groepsleerkracht van het kind. De groepsleerkracht kan dan beslissen of het noodzakelijk is dat er anderen worden betrokken.

Signalering van pestgedrag

Het kan natuurlijk voorkomen dat de preventieve maatregelen niet werken. Het is dan goed om te weten wat de signalen zijn die de pester, het gepeste kind en de groep uitzenden. De leerkrachten en de ouders kunnen deze signalen dan waarnemen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat er een verkrampte heksenjacht wordt georganiseerd, maar het is wel wenselijk dat leerkrachten en ouders alert blijven.

De belangrijkste signalen zijn dat het slachtoffer:

- ❖ Zich niet veilig voelt op school;

- ❖ Vaak niet naar buiten wil;
- ❖ Niet graag naar situaties wil waarin de groepsleerkracht niet aanwezig is;
- ❖ Vaak treuzelt na schooltijd;
- ❖ Slechtere leerprestaties heeft;
- ❖ Zich minder goed kan concentreren;
- ❖ Vaak alleen is of zich afzondert;
- ❖ Niet samenwerkt met andere kinderen;
- ❖ Zelf (terug)pest

Overige kenmerken zijn:

- ❖ De pester voelt zich sterker door het pesten;
- ❖ Er is veel onrust in de groep;
- ❖ Er is veel concurrentie binnen de groep;
- ❖ Er spontaan veel vechtpartijen zonder duidelijke oorzaak

Verder kan de leerkracht bij de signalering gebruik maken van informatie uit het jaarlijks te maken sociogram van de groep (november) en de resultaten van de leerling-enquête (maart).

Aanpak van pestgedrag

Er is een duidelijk verschil in aanpak van ruzie en aanpak van pesten. Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben proberen zij er eerst samen uit te komen. Als dat niet lukt, roepen ze de hulp in van de leerkracht.

Bij signalering van pestgedrag moet meteen de groepsleerkracht worden gewaarschuwd. Dit kan gebeuren door het gepeste kind, de ouders, een collega of andere kinderen.

Stap 1: Stelling nemen

Als een leerkracht ziet dat een kind wordt gepest, neemt hij duidelijk stelling. Het gepeste kind heeft vaak het gevoel dat het er alleen voor staat. Bovendien kan het gepeste kind het gevoel krijgen dat het de pesterijen over zichzelf afroept, kortom dat hij er medeschuldig aan is. Dit geeft aan dat het heel belangrijk is dat het kind het gevoel krijgt dat er mensen zijn die het voor hem opnemen. De pesters moeten het gevoel krijgen dat hun gedrag niet geaccepteerd wordt en het gepeste kind moet het gevoel krijgen dat hij beschermd wordt tegen de pesters.

Als pesten is geconstateerd en stelling nemen van de groepsleerkracht heeft geen effect, dan is het noodzakelijk om verder in te grijpen. Afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn/ haar gedrag, worden de volgende stappen ondernomen:

Stap 2: afspraken maken/ ouders inschakelen/ notitie maken in map

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

De ouders van pester en gepeste worden op de hoogte gesteld.

Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, dan stelt hij een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

In de map "melding incident" (rode map teamkamer) wordt genoteerd wat het voorval was, wie daarbij betrokken waren en welke acties zijn ondernomen, wanneer en door wie.

Vanaf stap 3 worden alle ondernomen acties apart op papier gezet, en opgeborgen in de persoonlijke dossiers van de pester en gepeste.

Stap 3: Herhaaldelijk pestgedrag, maatregelen

Ouders worden te allen tijde ingelicht over de te nemen maatregelen.

- ❖ Het invullen van een "oeps-blad"
- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- ❖ Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- ❖ Doorvraaggesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. Deze worden genoteerd en de naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Stap 4: Vervolggesprek

Een vervolggesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten schriftelijk vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Stap 5: Inschakelen van hulp

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Op onze school is de vertrouwenspersoon Nicolien Hengeveld.

Ook kan in deze fase deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst (EDUX), de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Stap 6: Tijdelijke overplaatsing

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 7: Schorsing

In extreme gevallen kan de school in overleg met de inspectie ervoor kiezen om een leerling te schorsen.

Begeleiding

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Ook andere kinderen kunnen bij de begeleiding worden ingeschakeld.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- ❖ Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest; praten lucht op!
- ❖ Leerling uitlokken het één en ander op papier te zetten (als erover praten niet lukt);
- ❖ Leerling ervan verzekeren dat het niet zijn/haar schuld is. Niemand heeft het recht te pesten;
- ❖ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- ❖ De leerling leert hoe het de ander duidelijk moet maken hoe erg het pesten vindt en ook dat ze ermee op moeten houden;
- ❖ Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- ❖ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- ❖ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- ❖ Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- ❖ Kringgesprek houden over bijvoorbeeld pesten in het algemeen;
- ❖ Boek voorlezen dat over pesten gaat;
- ❖ De leerling zelf boeken laten lezen over pesten;
- ❖ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- ❖ Leerling bemoedigen om leuke dingen te gaan doen, bijvoorbeeld lid worden van een club;
- ❖ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- ❖ Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- ❖ Pesten is verboden. wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- ❖ Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- ❖ Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- ❖ Laten inzien dat hij er iets aan kan doen, dat hij kan beginnen op te houden met pesten;
- ❖ Excuses aan laten bieden;
- ❖ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- ❖ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- ❖ Leerling boeken aanbieden die als onderwerp pesten hebben;
- ❖ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- ❖ Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- ❖ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.
- ❖ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- ❖ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester

Begeleiding van groep/kinderen rondom pester en gepeste:

- ❖ Leerlingen verantwoordelijk maken voor de sfeer in de klas;
- ❖ Open sfeer creëren die kinderen uitnodigt om te vertellen wat ze zien gebeuren;
- ❖ Kinderen samen brengen die zich sterk kunnen en willen maken tegen elke vorm van pesten en zich hiertegen uit durven spreken;
- ❖ Kinderen steunen om zich uit te spreken tegen pesten;
- ❖ Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol; zowel de pester als de gepeste zouden graag 'een echte vriend' hebben.
- ❖ Er kan een sova-aanbod komen, om de kinderen goed met elkaar te leren omgaan.
- ❖ Duidelijk maken dat niets doen, net zo erg is als pesten. Kinderen inzicht laten krijgen in hun rol van "meelopers".

Adviezen aan ouders:

Ouders van gepeste kinderen:

- ❖ Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- ❖ Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken; Neem ook altijd contact op met de school, zodat de leerkrachten er extra alert op zijn.
- ❖ Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- ❖ Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- ❖ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- ❖ Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- ❖ Probeer uw kind niet over te beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

Ouders van pesters:

- ❖ Neem het probleem van uw kind serieus;
- ❖ Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- ❖ Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- ❖ Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- ❖ Besteed extra aandacht aan uw kind;
- ❖ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- ❖ Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- ❖ Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- ❖ Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- ❖ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- ❖ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- ❖ Geef zelf het goede voorbeeld;
- ❖ Leer uw kind voor anderen op te komen;
- ❖ Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is

bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Pestregistratie

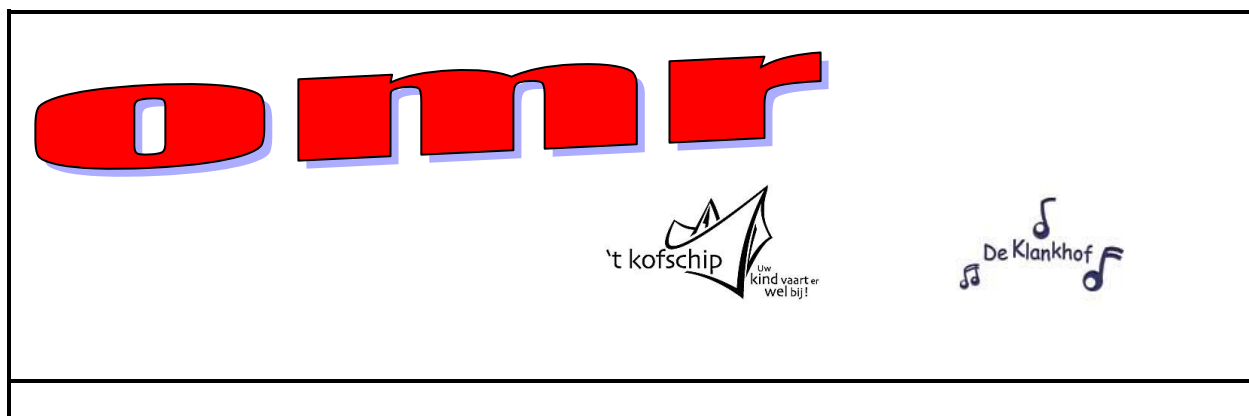
Vermeld duidelijk wat het voorval was, wie daarbij betrokken waren en welke acties zijn ondernomen, wanneer en door wie.

Datum:	
Pester(s):	
Gepeste(n):	
Voorval:	
Actie(s):	

Datum:	
Pester(s):	
Gepeste(n):	
Voorval:	
Actie(s):	

Datum:	
Pester(s):	
Gepeste(n):	
Voorval:	
Actie(s):	

Ondertekening

Ter advisering van de OMR heeft getekend de voorzitter van de OMR 11 MC PCO Etten-Leur

Mevr. R. Janssens

Datum:

STICHTING PROTESTANTS CHRISTELIJK ONDERWIJS ETTEN-LEUR

P.C. Basisschool "Vincent van Gogh"	, Spoorlaan 108	4872 XS	tel/fax 076 - 5012905
P.C. Basisschool "De Klankhof"	, Hobodreef 1	4876 XB	tel/fax 076 - 5034880
P.C. Basisschool "t Kofschip"	, Slagveld 55	4871 ND	tel 076 - 5011025
Bestuur: Postbus 1080, 3000 BB Rotterdam			

Ter vaststelling door het bestuur, heeft getekend de voorzitter van het bestuur Stichting Protestant Christelijk Onderwijs Etten-Leur:

Dhr. E. Vermeij

Datum: